

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ У БОРОТЬБІ З КОНТРАБАНДОЮ

Анотація. Проаналізовано шляхи оптимізації роботи митних органів у забезпеченні надходжень до державного бюджету, а також економічну складову боротьби з контрабандою.

Аннотация. Проанализированы пути оптимизации работы таможенных органов в обеспечении поступлений в государственный бюджет, а также экономическая составляющая борьбы с контрабандой.

Annotation. The question of optimization of the work of customs authorities in providing revenues to the state budget and economic component of the fight against contraband have been analyzed.

Ключові слова: митні органи, оптимізація дізнання, боротьба з контрабандою.

Протидія контрабандному переміщенню товарів і, як наслідок, захист внутрішнього ринку й вітчизняного товаровиробника є важливим завданням митних органів. Від належного функціонування державних установ, до яких належить і митні органи України, залежить добробут громадян.

Аналіз показує, що саме завдяки підвищенню ефективності, усталеності та надійності виконання обов'язків у надані послуг з митного оформлення; контролю за безпечністю і відповідністю при здійсненні митної справи, створення сприятливих умов для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності [1] та запровадження постійного відкритого діалогу з бізнесом у 2011 році митними органами України перераховано до державного бюджету 114 мільярдів 816,7 млн грн, що склало 36,5 % доходів державного бюджету України. Порівняно з відповідним періодом минулого року надходження зросли на 28 905,1 млн грн, або на 33,6 % [2]. Тому забезпечення стабільності роботи митних органів під час проведення реформ є важливою складовою успіху та обумовлює актуальність дослідження.

У сучасних роботах вчених Бауліна О. В., Бастрикіна О. І., Болотіна С. В., Белозерова Ю. М., Вапнярчука В. В., Гуткіна І. М., Донцова О. М., Дорофєєвої Л. М., Дубинського А. Я., Захріна О. О., Зеленецького В. С., Лобойка Л. М., Шульги М. Г. та інших приділено увагу вивченню дізнання, що проводиться органами міліції, податковими та митними органами.

Разом з тим питання оптимізації діяльності податкових та митних органів як органів дізнання, визначення економічної складової боротьби з контрабандою та правопорушення у сфері господарської діяльності є актуальним сьогодні.

Метою роботи є аналіз та дослідження результатів оптимізації діяльності митних органів у боротьбі з контрабандою на прикладі Харківської обласної митниці.

Сьогодні в зоні діяльності Харківської обласної митниці митне оформлення товарів у зовнішньоекономічних операціях здійснюють 2 410 суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.

Протягом 2011 року Харківською обласною митницею забезпечено надходження до Державного бюджету митних платежів у сумі 4,1 млрд грн, що 33,9 % більше показника минулого року. Експорт складає 1,7 млрд дол. США, що перевищує показник минулого року на 21,4 % і становить 41 % від загального товарообігу. Імпорт – 2,5 млрд дол. США, що на 31,6 % більше, ніж у 2010 році, і становить 59 % від загального товарообігу.

Найзначнішими торговими країнами-партнерами Харківщини по імпорту є Росія, обсяг імпорту з якої становить понад 1 018 млн дол., Німеччина 149 млн дол./, Китай – 149 млн дол., Бельгія – 128 млн дол. Основні країни експорту: Росія, обсяг експорту до якої становить близько 985 млн дол., Казахстан – 129 млн дол, а також Білорусь – 115 млн дол. та Молдова – 70 млн дол.

Зростання показників роботи Харківської обласної митниці є забезпечення максимальної ефективності контролю повноти декларування та бази оподаткування імпортованих товарів, а також станом правоохоронної діяльності. Так, економічний ефект від коригування митної вартості склав 157,1 млн грн. Унаслідок класифікаційної роботи до бюджету додатково спрямовано 8,2 млн грн митних платежів, за рахунок невизнання країни походження товарів – 1,2 млн грн, додаткові перерахування за результатами контрольно-перевірочної роботи (постаудиту) склали 0,4 млн грн [3].

Протягом 2011 року Харківською обласною митницею порушено 51 кримінальну справу на суму 5,8 млн грн, що на 3 кримінальні справи більше показника 2010 року. У минулому році співробітниками митниці задокументовано 1 251 протокол про порушення митних правил на загальну суму майже 72 млн грн, що на 141 протокол та на 32 млн грн більше показника минулого року.

Сьогодні, в умовах декриміналізації товарної контрабанди [4], не існує статистики контрабанди, разом з тим тільки у 2011 році Держмитслужба понад план Мінфіну перерахувала до бюджету 10 млрд грн. Якщо порівнювати з минулим роком – надходження збільшилися майже на 30 млрд грн. Це є реальним показником того, що контрабанди стало однозначно менше, ніж було раніше [5].

Для удосконалення організації і правового регулювання діяльності підрозділів, до компетенції яких віднесено безпосереднє розслідування кримінальних справ про контрабанду, актуальним є вивчення іноземного досвіду з

оборудки включаються добре підготовлені міжнародні злочинні угруповання, потрібні радикальні зміни у підходах до боротьби з цим небезпечним злочином.

Подальше реформування митної служби в Україні повинно враховувати економічну складову боротьби з митними правопорушеннями і знаходити своє відображення у відповідній нормативно-правовій базі, розвитку інформаційних систем та систем обробки даних, удосконаленні структури та системи управління митної служби, удосконаленні кадрової роботи та міжнародного співробітництва з митними органами інших країн.

Література: 1. Обличчям до людей : Концепція реформування митної служби України, затверджена Колегією Державної митної служби України 29 жовтня 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/publish/article;jsessionid=B361553E85B10DD6711B603F03E33158?art_id=2212896&cat_id=295923[09.00 06.12.2010/]. 2. Інформаційно-аналітичні матеріали Держмитслужби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/publish/article?art_id=3154299&cat_id=295923#.TzmF1XrpenA. 3. Вісник Харківської обласної митниці від 26.01.2010 р. – № 7. 4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності : Закон України від 15.11.2011 р. № 4025-VI // Урядовий Кур'єр. – 2012. – № 8. 5. Інтерв'ю Голови Державної митної служби Ігоря Калетніка про декриміналізацію товарної контрабанди виданню "Коммерсантъ" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [customs.gov.ua/dmsu/control/uk/publish/article;jsessionid=4ECFCA1361454817C89B324D556772CC.app1?art_id=3080466&cat_id=295923](http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/publish/article;jsessionid=4ECFCA1361454817C89B324D556772CC.app1?art_id=3080466&cat_id=295923).